

הכנסת העשרים ושלוש

יוזמים: חברי הכנסת ינון אזולאי
משה ארבל

2024/23/פ

הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון – תווי קנייה בעסקת מכר מרחוק והארכת תוקף תווי קנייה), התש"ף-2020

1. תיקון סעיף 14 ח. בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981¹, בסעיף 14 ח, אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(ה1) עוסק המספק טובין או שירותים שניתן לשלם בעדם באמצעות תווי קנייה, יאפשר לצרכן לשלם בעד טובין או שירותים כאמור באמצעות תווי קנייה גם בעסקת מכר מרחוק.

(ה2) על אף האמור בסעיף קטן (ב), תקופת תוקפו של תו קנייה שמועד פקיעתו בתקופה שמיום י"ט באדר התש"ף (15 במרץ 2020) ועד יום ו' באייר התש"ף (30 באפריל 2020), יוארך עד יום ט"ז בטבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020); צרכן שברשותו תו קנייה כאמור לא יידרש לפנות למנפיק תו הקנייה או לעוסק לשם הארכת תקופת תוקפו של התו."

דברי הסבר

מעסיקים רבים נוהגים להעניק לעובדיהם תווי קנייה כשי לחג הפסח. השנה, בעקבות התפשטות נגיף הקורונה, הטילה הממשלה מגבלות שונות על פעילותם של עסקים רבים וכן הוטל סגר בחג הפסח. מגבלות אלה הקשו על העובדים לנצל את תווי הקנייה שקיבלו.

ואולם, מי שביקשו לנצל את תווי הקנייה ברכישה באתרי האינטרנט גילו כי ברוב רשתות השיווק לא ניתן לממש את תווי הקנייה בעסקת מכר מרחוק, אלא רק בחנויות עצמן. המגבלה על מימוש השובר הובילה לכך שאנשים רבים נותרו עם תווי קנייה בשווי מצטבר של מאות מיליוני שקלים שלא ניתן לממשם באופן מקוון.

דווקא בתקופה קריטית זו, שבה ישראלים רבים ממעטים לצאת מהבית בשל התפשטות נגיף הקורונה, לא ניתן לממש את תווי הקנייה ברכישה מקוונת, באופן כמעט גורף. בעיה זו משפיעה במיוחד על אוכלוסיית הגמלאים וקבוצות נוספות שנמצאות בסיכון. ככל הנראה, לעסקים המכבדים את תווי הקנייה אין אינטרס לאפשר את מימושם של תווים אלה ברכישה מקוונת מטעמי כדאיות כלכלית – לרוב, כשלקוח מגיע לחנות הוא קונה מוצרים נוספים, גם כאלה שלא ניתן לשלם עליהם באמצעות תווי

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 248.

הקנייה.

בעיה נוספת שנוצרה בשל המגבלות שהוטלו בעקבות התפשטות נגיף הקורונה, היא שתוקפם של תווי קנייה רבים פקע בתקופה שבה צומצמה פעילות המשק. במצב זה, צרכן המעוניין לממש את תווי הקנייה שברשותו תלוי בנכונותם של מנפיק תווי הקנייה או העוסק להאריך את תוקפם של התווים.

לפי נתוני חברות המנפיקות תווי קנייה, בימים כתיקונם 17%–25% מתווי הקנייה שמחולקים לעובדים בישראל אינם מנוצלים, ובתקופת משבר הקורונה גדל שיעורם של תווי הקנייה שלא מומשו והוא עומד על 30% לפחות.

החברות שמנפיקות את תווי הקנייה מודעות לבעיה שנוצרה בשל היעדר אפשרות למימוש תווי הקנייה באינטרנט, והן טוענות כי ימצא לכך פתרון בקרוב. ברשתות מבטיחים גם להאריך את תוקפם של תווי הקנייה שתוקפם פקע בתקופה זו, אך הארכה כאמור תלויה בפנייה יזומה מצד הצרכן.

לפיכך, מוצע לקבוע כי עוסק המאפשר לרכוש טובין או שירותים באמצעות תווי קנייה בחנויותיו, יכבד את תווי הקנייה גם בעסקאות מכר מרחוק, כלומר ברכישה טלפונית או מקוונת. כמו כן, מוצע לקבוע כי תוקפם של תווי קנייה שמועד פקיעתם היה בתקופה שמיום 15 במרץ 2020 עד יום 30 באפריל 2020 יוארך עד ה-31 בדצמבר 2020, וזאת בלי שהצרכן ידרש לפנות למנפיק תווי הקנייה האמורים או לעוסק.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

ד' באלול התש"ף – 24.8.20